

Patrick Modiano: Het gras van de nacht (2012)

Wat wij ervan vonden

Marné	Boeiend geschreven. Geeft de broeierige sfeer van Parijs in de jaren 60 goed weer. Het is een spannend verhaal, waarbij de schrijver heden en verleden met elkaar verbindt.
Wil	Het is geen concreet verhaal. Ze was er niet enthousiast over.
Janny	Schitterend geschreven. Ook hoe hij heden en verleden in elkaar over laat lopen.
Richtje	Boeiend verhaal en goed geschreven. De verbinding van heden en verleden vond zij gekunsteld.
Nelleke	Met plezier gelezen. Knap hoe hij de gebouwen gedetailleerd beschrijft. De personen daarentegen blijven vaag.
Annelies	Boeiend verhaal. Wel vaag. Ze vond het een somber boek.
Joke	Het verhaal houdt je in de greep. Uiteindelijk leidt het tot niets.
Gerda	De schrijver is zoekende. Het Parijs van de jaren 60 wordt goed beschreven.

Inhoud

De hoofdpersoon, Jean, loopt door een wijk in Parijs waar hij in een ver verleden leefde, dertig, veertig jaar geleden. Op die zondagmiddag dwalen zijn gedachten af naar vroeger en ziet hij de personages waar hij toen mee omging de straten weer bewandelen, hun huizen en hotels in- en uitlopen, soms vangt hij flarden van gesprekken weer op. En zo kan het zomaar gebeuren dat hij plotseling bevangen wordt "door die lichte duizeling die een bres in de tijd teweegbrengt." Steeds meer fragmenten van herinneringen komen boven. Geholpen door aantekeningen in een zwart notitieboekje en de bevindingen van een officieel politierapport brengt hij het verleden opnieuw tot leven.

Aan het eind van zijn jeugd leerde hij op de universiteit een jonge vrouw kennen, Dannie, op wie hij overduidelijk verliefd moet zijn geweest, ondanks dat dit niet met zoveel woorden gezegd wordt. Via Dannie maakt hij kennis met louche figuren die zich bezig houden met smerige zaakjes. En ook Dannie lijkt niet van onbesproken gedrag, zo leren we gaandeweg uit de herinneringen die boven komen. Heet ze eigenlijk wel echt Dannie? Haar vrienden geven zich uit voor studenten, maar zijn ze dat ook echt? Hoe het ook zit, Jean onthoudt zich van teveel vragen, en oordeelt al

helemaal niet. “Hebben wij het recht om te oordelen over de mensen van wie we houden?”

Modiano brengt in *Het gras van de nacht* de oude quais en avenues uit een verloren gegaan tijdperk van Parijs tot leven alsof ze nooit zijn weggeweest. Dwars door alle nieuwbouw heen lopen we in het voetspoor van Jean langs oude herenhuizen en bezoeken we illustere café's. “Er hing een eigenaardige dreiging in de lucht, die overal de sfeer beïnvloedde.” Die dreiging blijkt niet voor niets, want op een dag verdwijnt Dannie spoorloos en hoort Jean niets meer van haar. Het enige dat Jean in het vervolg kan doen is de spaarzame notities uit zijn boekje herlezen en aanvullen. En zo af en toe door de wijk dwalen waar alles zich afspeelde, want wie weet, wie weet, zal ze er ooit weer opduiken.

De kracht van Modiano's boek is dat de hoofdpersoon aan de ene kant volledig buiten het verhaal lijkt te staan, en tegelijk nauw verbonden is met de gebeurtenissen. Jean zelf omschrijft zijn rol misschien nog wel het beste: “Het was hetzelfde gevoel dat je krijgt wanneer je een poosje naar een verlicht venster hebt gekeken: een gevoel van aanwezigheid en afwezigheid. De kamer achter het raam is leeg, maar iemand heeft er een lamp laten branden.” Modiano schrijft op een poëtische manier, vol beeldspraak, en daar moet je natuurlijk van houden. Het plot lijkt weinig van belang (wat is er nu eigenlijk precies gebeurd met Dannie, wie was ze echt?), veel meer is het onderwerp van het boek de manier waarop de herinneringen, niet gehinderd door de grenzen van de tijd, zich vermengen met het heden. De auteur neemt je mee op een tocht waarbij heden en verleden hand in hand met elkaar lopen, als een jong, verliefd stel door de straten van Parijs.

Biografie

Jean Patrick Modiano (°1945 vlakbij Parijs) is de zoon van Louisa Colpijn, een Vlaamse actrice, en Albert Modiano, een uit het Egyptische Alexandrië afkomstige Joods-Italiaanse man, die elkaar in 1942 in Parijs ontmoet hebben.

Hij werd aanvankelijk, in het Nederlands!, opgevoed door de ouders van zijn moeder. Zijn enige broer stierf toen hij 10 was. Op de middelbare school kreeg hij les van Raymond Queneau, die een vriend was van zijn moeder. Zijn baccalaureaat behaalde hij in Annecy in 1964. Daarna begon hij verschillende studies, maar maakte ze niet af. Hij wilde schrijven.

“Volgens de schrijver hing in het Parijs van die dagen een constante dreiging in de lucht. Begin jaren 60, ten tijde van de Algerijnse onafhankelijkheidsoorlog, moet de sfeer bijzonder onheilspellend zijn geweest. Vooral in sommige wijken, zoals het 13de arrondissement, in de buurt van de Cité universitaire en het parc Montsouris. Het krioelde er van de bizarre lui en de politie hield er vaak razzia's. Voor de schrijver in spe was het een chaotische periode. Tussen zijn zeventiende en zijn tweeëntwintigste werd hij door zijn ouders compleet aan zijn lot overgelaten. Hij hing vaker op straat rond dan goed voor hem was en ontmoette een hele stoet marginale figuren, die later in zijn boeken zouden belanden,” In 1970 trad hij in het huwelijk met Dominique Zehrfuss. Raymond Queneau was hun getuige. André Malraux was ook

aanwezig.

Ze hebben twee dochters: Zina en Marie.

Bibliografie: een keuze uit zijn 35 romans

1968: La Place de l'étoile (De plaats van de ster)

1972: Les Boulevards de la ceinture (De ringboulevards) Grand Prix du Roman van de Académie française

1990: Voyages de nocces (Huwelijksreis)

1997: Dora Bruder (Dora Bruder)

1978: Rue des boutiques obscures (De straat van de donkere winkels) Prix Goncourt

1999: Des inconnues (Onbekende vrouwen)

2005: Un pedigree (Een stamboek)

2007: Dans le café de la jeunesse perdue (In het café van de verloren jeugd)

2010: L'horizon (De horizon)

2012: L'Herbe des Nuits (Het gras van de nacht)

2014: Pour que tu ne perdes pas dans le quartier (Om niet te verdwalen)

Het Nobelprijsc comité kent in 2014 de onderscheiding toe aan Modiano voor zijn "kunst van de herinnering waarmee hij de meest ongrijpbare menselijke lotgevallen tot leven roept en de leefwereld van de bezetting onthult".

Marné Lut